

ובאשר לרוחן לא שנא ה' כי ולא שנא ה' כי – אין חילוק, שכן אם יהה חמשה טפחים ובין ששה עליה החשבון כהוגן. וגם דין מינו דם עולה העוף אמרה מותחה לסובב מובן, שטוף בפה ה' – כמה גובה, חמישין ותמןיא – חמישים ושמונה טפחים, פלניא דטביה בפה ה', עשרין ותשעה, מגג הקרכנות ועד סובב בפה ה', עשרין ותלה – עשרים ושלשה, בפה באידר לפלאיה דטוביה, שיטא, ותנן – ולפיקך שנינו בבריתא, אם עשרה לעבודות המזיצי למטה מרגנו של הסובב אפילו אמתה אחת בשירה, שעד שם מגיע חצי המובח העליין.

הגמרה מביאה ראה מילשון הפסוק לחילוק בין אמת היסוד לבין אמת הסובב: ר' קנא נמי – אף מילשון הפסוק יש לדיק כן, דיבתו בפסק שבו ונתרשה האמה הדקינה (וחקיל מג י) – **חיק האמתה ואמתה רתבה**, ושינה בלשונו, שאת אמת היסוד כינה **חיק** ואת אמת הסובב **רתבה**; ללמד שאמות היסוד הדקינה בגובהו ואמות הסובב הדקינה ברכבה. מסקה הגמרא: **שבע מינין**.

הגמרה מבירתה מה היא האמה הבינונית המשמשת למדידה במק dred לרבי מאיר (עליל צ), ומודיעו נקראות קר. מבירתה הגמרא: **ובמה טפחים היא אמתה בינוין**. משיבת הגמרא: אמתה הגמרא ראייה לדרבוי: **אמר ר' בפי יוסי בר אבין, אף אנן נמי תנינא** – אף אנו שנינו בן ממשנה לעיל צ), ר' בפי מאיר אומר תשלחן ארבעו **שנים עשר טפחים ורחבו ששה**, ומודות השלחן מופרשות בתורה (שותה מה כו) **שעתים ארבעו ואמתה רחבי**, ומגידתו באמה בינוין, הרי שאמה בינוין בת ששה טפחים. מקשה הגמרא: **מכל דהויא אמתה דגנישא מיניה** – מכך שאמה בת ששה מכונה **'בינוין'** עליה שיש גודלה הדינה, וכי היכן בחוץ – וכן. מתרצת הגמרא: **אין**, מיצאו בו, וואו תנן – וכן שנינו (כל פ"ז מ"ט) **שטי אמות** – מקרים למדידה אמרה **היו מונחות בשושן הבירה**, אחת מונחת על **ברן מורהית צפונית** של החור ואחת שושן הבירה, **הוועת מורהית על ברן צפונית תריה** על **של משה** – על האמה הרגילה בת ששה טפחים **חצ'י אגבע**, וועל **ברן מורהית דרוםית**, זו **של משה צפונית תריה** – על זו שבקן מורהית צפונית עוד **חצ'י אגבע**, נמצאת זו שבCKER מורהית דרוםית **ויתריה על כל ברן מורהית דרוםית**, וועל **ברן צפונית תריה** על **ואחת קבנתה**, ככלומר, מודיעו שעשו שתי האמות גודלות בונף על הרגילה. ומשיבת: **עשוו ואת ברי שיחו האומני** – מתנים עם הגורם כשמותיהם מלאה את המהירות במקדרש נוטליין – מתנים עם הגורם כשמותיהם מלאה את המהירות לכל אמה שבעה הדקינה, היא אמתה משה, ומחיירין – וכמשמעותה שבעה הדקינה, מילאחים מודדים במדודה הדקינה – אחת משתי האמות הגדולות) כמה עשו, ולפי מודידה זו נטלים שכרים, שנחשה שעשו פחות אמות ממנה שעשו באמות, ועשה כן **בר' שליא ביאו לרי מעלית**, שאם ינדדו מידי באזהה אמה שמא טינו כל שהוא ויטלו יותר שכבר ממה שעשו. על כל פנים נתבאר שהו אמות גדולות ממשה, ולפיקך מכונה אמה בת ששה **'בינוין'**.

שואלת הגמרא: **ויתרנו לפח לי** – לשם מה עשו שתי מודות גדולות, והלא די באחת. משיבת הגמרא: **חרא** – מודה אחת, היתירה חצי עצבע, עשו למידית מלאכת **בכפנא ודרחבא** – כסף זהב, שביהם כל תוכפת שוה הרכה, ואם יתרו עצבע שלמה יפסידו האומנים הרכה, ווחרא, היתירה עצבע שלימה, עשו כן **בר' לבניינא** – בנין אבניים, שאין שווי מרכבה כל כה, ובם בחשיבות עצבע פחות לא יפסידו כל כה, ולכן חחשו לטעות עד כדי עצבע.

הגמרה מביאה משנה על צורת שושן הבירה שבסער המורה רדנה בטעם עשייהה. **תנן חתם לגבי שער היורם מודות פ"א מ"ג**, **שער חמורה**, עלייו **שושן תבריה צורה** – מצוירית. שואלת הגמרא: **מאי טעמא** צירוה שם. משיבת הגמרא: נחלקו בדבר **רב חקדא** ורב **יצחק בר אבידמי**, חד – אחד אמר, מלכות פרש שהיתירה לננות את הבית השני חייבותם לעיריה **בר' שׂעדיין** רראוותם את העיזור מהיבן **באו לירושלים**, ויודו למילכות שוזיציאתם מופרס. וחד אמר, חייבותם

מתוך מוחדרות חזק

8 מצות לא תעשה שני.
 9 הatzקה השנוי – הatzקה שהזהר האם
 10 מלחת ציר גירושתו אחר שנשאת לאחר, והוא
 11 אמרו יתעלה: "לא יוכל בעל הארץ אשר-
 12 שלחה לשוב לקחפה" (דברים כה, ד). וקעוכר על
 13 לא זה – לזקה. וכבר נתבארו דין מצוה זו
 14 בכמה מקומות ביבמות.

1 (בשת) דוקא אם נרצה לנגרש, והוא אמרו
 2 יתעלה: "ונכתב לה ספר בריתת ונמן בידיה"
 3 (דברים כה, א). וכבר נתבארו דין מצוה זו, כמו
 4 דין גירושין, בשלמותם במשפטא הミニחת לכה,
 5 פלומר מפסכת גיטין.

יום שישי ט"ז סיון ה'תשע"א

יום שבת קודש ט"ז סיון ה'תשע"א

15 היא מרבדיו בך היו מונחים – מהאוון שהיו הברים מונחים, שנתנו נ
 16 הו לארכו של בית, מנורח למערב, ובין שהיו הדברים קבועים
 17 לחבו של הארון ומובואר להלן ע"פ), נמצא שאורך הארון עמד
 18 לחבו של בית.
 19 מבררת הגمرا: ובריו מילן שכונים כנגד ארכו של בית. משיבה
 20 הגمرا: **דתניא**, נאמר לגבי נתינת הארץ ובריו בקדושים
 21 בחנכת הבית הראשון (מליכם א' ח, **ויארכו הבדים וראו ראשיהם**
 22 הבדים מן הקיש על פניהם הדביר ולא זראו חוץה וגוו. מפרשת
 23 הבבנית: אילו היה כתוב רק **ויארכו הבדים** יכול היה לפרש שהוא
 24 ארוכים אך לא דיו גוציאין פטור, פלמוד לופר **ויראו ראשיהם**
 25 הבדים מן הקיש על פניהם הדביר, שנאים היו בהיכל. ואילו גראו –
 26 ואם היה כתוב רק זראו וגוו על פניהם הדביר, יכול היה לפרש שהוא
 27 מקרעני פטור – וויאכנ אל ההיכל, פלמוד לופר לא ראו
 28 הוצאה, **הא כיצד** היו נראים ואין נראים,

1 הגمرا את הבריתא שבה אמר זאת רבנן, רבי אומר, כתוב
 2 בתורה **וניתת על המשרבת לבנה ובה**, ועל הדינו בஸותה, שנינה
 3 את הבינן על השולחן ליד המערבות. אתה אומר על בஸותה, או
 4 אין אלא על מפש, על גבי, תשובה, בשזהו אומר אהרן את הפרכת/, ומכך שהפרוכת
 5 המשכן שמו מ **ויסבכת על אהרן את הפרכת**,
 6 תליה מן הצד, ותחבה תורה על/**הו** אומר שעל הוא בஸותה.

7 שנינו במסנה: **כל הפלים שפטמךך ובי'** היו עומדים ארכן לארכו
 8 של בית. הגمرا מביאה ברייתא המהוללת בו בין הארץ לבין שאר
 9 כל המקדש: **תנו רבנן, כל הפלים שפטמךך**, הינו המנורות
 10 והשולחות, **ארבען מכובן לארבו** של בית, מנורח למערב, חוץ
 11 מהארון **שארבו** מכובן לרחבו של בית, מצפון לדרום. מוסיפה
 12 הבבנית: **ובך – בכיוון זה היה הארץ מונחת, וך היה בקי מונחים**.
 13 מבירת הגمرا: **מאי קאמער** – מודי הכוונה בזה. משיבה הגمرا: **הכיב**
 14 **קאמער**, ההוכחה שך היה הארץ מונחת, ארכו מכובן לרוחב הבית,

המשך ביאור למס' מנוחות ליום חמישי ע"ב

1 קרא עליו תפクラ תה – ענה לו מהפסק זהה, לא ימוש ספר
 2 התורה היה מפיך ותנית בו יופס וליליה. צא וברוך שעה שאינה
 3 לא פון דיום ולא פון הלילה – שאין שעה כזו, ולמוד בה חכמת
 4 גוינית. ממשicha הגمرا, ופלגיא – וחולק רבינו ישמעאל שפירש את
 5 הפסוק, שמצוה ללימוד כל היום, על דבריו דרבינו ישמעאל שירשני,
 6 ראמר רבינו ישמעאל בר נחמני אמר רבינו יונתן, פסוק זה אין לא
 7 חובה ולא מחייב, אלא ברכת, שראתה תקדוש ברוך הוא את יה'ישע
 8 שרברוי תורה חביבים עליו ביתור, שנאמר 'משתרתו יהושע בן נון
 9 נער, לא ימייש מתוך קהלה' (שמה לא), אמר לו תקדוש ברוך הוא,
 10 יהושע, כל בך חביבין عليك ובריך תורה, והבטחו הקوش ברוך
 11 הוא, לא ימוש ספר התורה הזה מפרק' – שלא השכח את תורה.
 12 הגمرا מביאה עוד מאמרים בעניין תלמוד תורה: **תנו רבי רבי**
 13 **ישמעאל**, דברי תורה לא יהו עלייך חובה –adam שיש לו חוב,

שענשנה היה אבוד

הו משובים כלפי חוץ עד שdotקון וכובלטי פפראכת אל ההיכל, 1
 וודמין בבליטון במן שני רבי אשא, כמו שנאמר על אהבתה ה' 2
 ליישראל שיר השירים א' 'אָרוּתְּמֹרְדֵּי לִי בְּנֵי שַׁרְיָלִין', בולמה, 3
 הקירוש ברוך הוא (-'הודי') הרשה שכינוו בין בריה הארון הבולטים 4
 בפרוכת כמיון שדים. ובזה נתקיימו שתי המקראות, שהברדים עצם 5
 לא נראו בהיכל, אלא רק צורתם שלቤתה בפרוכת. הררי למದנו 6
 שהברדים היו נתונים לאורך הבית, וכיון שבוקעים היו לווחב הארון 7
 נמצאו שארכו היה מכובן לווחב הבית. 8

מכירתה הגמורא: ומגנץ דרבינו לפוטיא דארון הו יתבי – ומהיכן 9
 לממדנו שהברדים היו קבועים לווחב הארון, דילמא לארכו דארון הו יתיה, 10
 יתבי – semua נתונים היו לארכו. משיבת הגמורא: אמר רב כיודה, 11
 תרי גבריא באמתא ולפנא לא מסתני לזו – שני אנשים אינם יכולים 12
 להלך והלצד וזה באומה וחוץ, וכיון שנשאי הארון הלבו בין הבדים, 13
 אילו היו קבועים לאורך הארון ואמה וחוץ של רחבו מבדילים ביןיהם 14
 לא היו נשאי נכסים שם. אלא ואיקי קבועים היו לרחבו וארכו 15
 שהוא שטתי אמות וחיצי מפער בינייהם, והמלו כבושים שם. 16

מכירתה הגמורא: ומגנץ דרבינו לפוטיא דארון הו דרוי לזו – ומהיכן 17
 שאביבעה אנשים נשאו את הארון, שמא נשאו שואה שנין, אחד מלפנוי 18
 ואחד מאחוריו, והבדים היו קבועים לארכו וביניהם אמרה ואמה וחוץ, 19
 משיבת הגמורא: דכתיב בסדר המשניות במדבר (במדבר י' י"ב) 'בְּסֻעַת 20
 הַקְּתָבִים נִשְׁאַר הַמִּקְדָּשׁ' גורו, ומדיקת הגמורא, 'ינסבשו הַקְּתָבִים לְשֻׁנָּן 21
 רַבִּים וּמִינְעֵיטָרֶבּ רַבִּים שְׁנָנִים, הַרְיָה תַּרְיָה, וְהַשְּׁרָקְפַּקְשׁ' 22
 גמי תרי – הם שנים נספחים, מכאן נשאי הארון בארכעה, שנים 23
 מלפנוי ושנים מאחוריו. וממילא חיבים לומר שהברדים היו נתונים 24
 לרחבו, ובין שהברדים מושווים ממהר לחוץ לאורך הארון 25
 נתן מצפן לדروم לווחב הבית. 26

הגמורא מביאה ברייתא המבררת את מספר ומקום השולחנות 27
 במקדים: תננו רבנן, עשרה שולחנות עשרה שלמה הטלך מלבד 28
 שולחן משה, שנאמר בעשיות כל המקדש ובריה חיים ב' ח' י"י'ישע 29
 שלחנות עשרה ונינה בהיכל חמשה מיטין וחמשה משמאלי, 30
 מבארה הברייתא את המלים 'חמשה מיטין חמישה משמאלי', ואמ 31
 התאמיר שהיו מונחים חמשה מיטין הפתחה שבאמצע היכל וחמשה 32
 משמאלי הפתחה כפשותו הפסוק, אם כן מצינו ששולחן בדורם, 33
 שנמצאו חמשת השולחנות שימושיאל לבנבים בדורם היכל, 34
 והتوزרה אמרה באצוויו על מקום כל המקדש (שומה לו יה' 'השלוחן 35
 תחן על צלע אפנ', אלא ואדי עמדו כולם בצדון, ובונת הפסוק 36
 שלוחנו של משה באצצע, וחמשה שלוחנות שלמה מיטינו 37
 וחמשה משמאלי. 38

הגמורא מביאה ברייתא המבררת את מספר ומקומות המנורות במקדים: 39
 תננו רבנן, עשר מנורות עשרה שלמה מלבד מנורת משה, שנאמר 40
 בעשיות כל המקדש ובריה חיים ב' ד' י'ישע את הפנורות הותק עשר 41
 במישפט ותבן בהיכל חמשה מיטין וחמשה משמאלי. מבארה 42
 הברייתא את המלים 'חמשה מיטין חמישה משמאלי', ואמ התאמיר 43
 שעמדו נבח השלוחן על צלע המשכן תיינעה' גורו, והינו שהמנורה 44
 העמוד בעדר דרום מול השולחן. אלא ואדי עמדו כולם בדורם, ובונת 45
 הפסוק, אם כן מצינו מנורה באפנ', שנמצאו חמשת המנורות 46
 שמיינין לבנבים בצדון היכל והتوزרה אמרה (שומה לו יה' י'את 47
 המנורה נבח השלוחן על צלע המשכן תיינעה' גורו, והינו שהמנורה 48
 העמוד בעדר דרום מול השולחן. אלא ואדי עמדו כולם בדורם, ובונת 49
 הפסוק שנמנורה של משה באצצע, וחמשה שלוחנות שלמה מיטינו 50
 מיטינה וחמשה משמאלי. 51

הגמורא מביאה ברייתאות הדנות במקומות השולחנות והמנורות בהיכל 52
 כלפי מערב: תני חרוא – בברייתא אחת שנינו מהצ' ביתה ולפניהם דיו 53
 השולחנות מוזחין, ותני חרוא שמישיש הבית ולפניהם דיו מוזחין. 54
 מבארה הגמורא, ולא קשין, שודאי עמדו מחזין היכל ולפניהם, ומר 55
 – הברייתא שכותבה שעמדו משלייש הבית ולפניהם קא חשב בית 56
 קרשוי תקרשים בחורי היכל – וחישבה את שעה קדר הקדרים עם 57
 ההיכל, וההיכל רבעים אמה וקדושים הקדרים עשרים, וכשעמדו 58
 השולחנות בעשרים אמות היכל הפנימיות נמצאו מושאי משליש הבית 59
 ולפניהם, לאחר שליש של שנים. ומר – הברייתא השניה לא קא 60
 חשב בית קדרוי תקרשים בחורי היכל, אלא את הארבעים של

ההיכל בלבד, וממילא עמדו השולחנות מחוץ ולפנים. 61
 הגמורא מביאה ברייתא המבררת את כיוון עמידת השולחנות, ותולה 62
 זאת הגמורא בצדreta עמידת המנורה והארון: תננו רבנן, מורה ומערך 63
 חיו השולחנות מוגחין וארכום לאורך הבית, דברי רבינו, רבנן, אל עדר 64
 ברבי שמעון אומר, אפנ' ודרום עמדו וארכום לווחב הבית. מבררת 65
 הגמורא: מא פטעה מורה ומיצער, גמר ממןורה – למדר 66
 מכיוון עמידת המנורה, מה מגנורה מורה ומגנורה גופה מלן – 67
 השולחנות מורה ומערך. מבררת הגמורא: ומגנורה גופה מלן – 68
 ומהיכן לממדנו את כיוון עמידת המנורה עצמה. משיבת הגמורא 69
 מרבותיב בגדה העברבי (Krakar כד' י'עדר אוטו [אהרן וגנו] לפניו ה') 70
 ו/or, בלשון ייחד, שבר אחד הוא העומד לפניו/, מבלך רבלא דעדך 71
 לפניו ה' – יש לממדר ששאר הנרות אינם לפניה/, ואוי סלא דעדך 72
 שהמנורה עמודה אפנ' ודרום, בollowho נמי לפני ה' נינה – כל הנרות 73
 שווים בקרבתם ל�建ת הקדרים שבמערב. אלא ובכחורה עמודה מומורה 74
 למערב, והנר המעובי ביותר הוא הנר שלפני ה'. ולמדר רבינו מהמנורה 75
 לשולחנות. מבררת הגמורא: וובי אלעדר ברבי שמעון מא פטעה. 76
 משיבת הגמורא: גמר מארון – למדר מכיוון עמידת הארון, מה ארכון 77
 מונה אפנ' דרום בדעליל (ע"א), אף הנר גמי – ואיך רבינו למדר 78
 ודרום. שואלת הגמורא: וובי נמי לינגר מארון – ואיך רבינו למדר 79
 מהארון להעמיד השולחנות צפון ודרום. משיבת הגמורא: סבר שר'נין 80
 חיוין מחוין – למדר דבר שמקומו מחוין ל�建ת הקדרים ודרם 81
 שמקומו בחוין, והינו שולחנות ממןורה, ואין דנין חיוין מפפניש – 82
 דבר העומד בחוין מהארון שבקדש וקדשים. שואלה הגמורא: וובי 83
 אלעדר ברבי שמעון לינגר ממןורה – למדר מהמנורה הדרי 84
 מורה ומערך. משיבת הגמורא: אמר לך רבינו ברבי שמעון – 85
 מגנורה גופה אפנ' ודרום – אף המנורה עמודה מצפן 86
 לדורים, שלא רבבי. משיבת הגמורא: אלא דכתיב בדורם בדור המערבי (ש') 87
 ע'ירוך אוטו אהון וגעינו וגוי לפניו ה' /, ואם עמודה צפון ודרום כל 88
 הנרות שים לפני ה'. מתרצת הגמורא: לעולם ערדה צפון ודרום, רוק 89
 הנר האמצעי נהשבר לפני ה', מושום דמצידך להו אנדודר – שפטיתלו 90
 של האמצעי היהיטה נתה למערב, אבל שאר הפתילות נטו בלבו ולא 91
 למערב. הגמורא מביאה לכך ראייה דתניתא, ר'תנייא, נאמר 92
 בהדלקת המנורה (במדבר ח') 'אל מול פני המנורה י'אירו שבעת 93
 הנרות', מלמד הפסוק שחיי מצדדין את פניהם של ששת הנרות 94
 בלאי ניד אמצעי העמד על גוף המנורה ונקרוא פני המנורה. 95
 ממשיכה הבריתא, אמר רבנן, מפאן יש למדוד לכל התורה 96
 שחאמצעי משופח מן הצדדים. 97

הגמורא דנהן אך נבטו השולחנות במקומות לפי שתי השיטות. שואלת 98
 הגמורא: בשלקא לאמן דאמיר ששהולחנות עמדו מורה ומערב מובן, 99
 שכיוון שאורך שולחנות שלמה היהשתי אמות כשל משה, ואורך חצי 100
 ההיכל הפנימי שבו עמדו השולחנות עשרים בעשרותים, קיינו דהו תנייא 101
 עשרה בעשרותים – דהו שנכטoso עשרה שולחנות בני שתי אמות בעשרותים 102
 אמה, אלא דאמיר צפון ודרום קsha, שרווח היכל עשרים 103
 אמה, ועשרה שולחנות בני שתי אמות בעשרותים אמה והו יתבי 104
 – ה-airיך נכנסו, והלא רדי נשאר רירוח מושדו ביניהם, וממילא תפser 105
 קצת יתר מעשרים. ותו – ועוד, אף אם דחקוקם זה להו ונכנסו בעשרים 106
 אמות בלבד ריהי ביניהם, מכל מקום בתקנים היכי הו אויל – ה-airיך 107
 נכנסו הכהנים אל מעבר לשולחנות. ותו, אם תפser השולחנות את כל 108
 רוחב היכל מצינו חמישה שלוחנות בדרום, והتورה כתבה שותה ב' 109
 לה יהשלוחן תפער כל צלע אפנ'. ותו, שלוחן דמשה תיבא מפה לייה – 110
 היכן הניחו, והלא שניינו בבריתא לעיל שעמד באמצעות שורה 111
 השולחנות, ואחר עשר שולחנות בני שתי אמות ניכנסים בעשרותים 112
 אמה. חורთ הגמורא ומישק על המקש: למאן דאמיר מורה ולייטעיך – 113
 שהקשית מושלחן משה למאנ' דאמיר צפון ודרום, למאן דאמיר מורה 114
 ומערב נמי קשה שלוחן דמשה ר'בא הינה מגה ליה, והלא תפser 115
 שולחנות שלמה את כל חצי היכל הפנימי, ובשנוטף את שלוחן משה 116
 באטען העדום יראה שלוחן שלם להחציז היכל החיצון. מישיבת הגמורא לפ' 117
 שתי השיטות: אלא מי סברת – כלום הנר סובר חד דרא הוה – שורה 118
 אחית היתה, לא בן, תרי דרי נינה – שתי שורות בנות חמישה שולחנות 119
 היי, אורך כל שורה עשר אמות, ושל משה בין השורות. 120